

# ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι... Δρ. ν. 3.—

Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ » » 3,50

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ

Λεπτῶν..... 15

261—Γραφεῖον ἑδ. Ἑρμοῦ—264

## ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ

Ἡ συνείδησις καὶ ὁ χαρακτήρ ἀνθρώπου τινος δύναται ἐκ διαμέτρου νὰ ᾖ ἀντίθετος πρὸς τὰ παρ' αὐτοῦ γραφόμενα καὶ ὁμολογούμενα. Τοῦτο συνέβη εἰς τὸν συγγραφεὰ τοῦ κατωτέρω ἄρθρου τὸν *Rousseau*. Κατὰ γενικὸν κανόνα αἱ εὐφρεῖς αὐτοῦ συγγραφαὶ ἦσαν μiasματικαὶ καὶ ἐπιβλαβεῖς, ἀλλὰ διαρκούσης περιόδου ἡρέμου σκέψεως ἔγραψε τὸ ἀκόλουθον ὡς τὴν ὠρισμένην αὐτοῦ γνώμην ἐπὶ τοῦ θαυμασίου ἐκείνου προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἃ τοῦ μεγαλείου τῶν γραφῶν αἵτινες ποιοῦσιν αὐτὸν γνωστόν.

«Ὁμολογῶ εἰς ἡμᾶς ὅτι τὸ μεγαλεῖον τῶν Γραφῶν μ' ἐκπλήττει· ἡ ἱερότης τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον λαλεῖ εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ εἰς τὰ ὅποιον δὲ ἐλυπούμην ἐὰν ἐδυνάμην ν' ἀπαντήσω. Ἀναγνώσατε τὰ βιβλία τῶν φιλοσόφων μεθ' ὅλης αὐτῶν τῆς πομπῆς· πόσον μικρὰ εἶναι ἀπέναντι αὐτοῦ! Εἶναι βιβλίον τοσοῦτον ὑψηλὸν ἅμα δὲ καὶ τόσο ἀπλοῦν τὸ ἔργον ἀνθρώπου; Ἦτο ἀράγε δυνατόν Ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου τὴν ἱστορίαν ἀφηγεῖτο νὰ ᾖ ἀπλοῦς τις ἄνθρωπος; Εἶναι ἡ ἐκφρασις ἐνθουσιαστοῦ τινος ἢ ἀπλοῦ αἰρεσιάρχου; Ὅποια γλυκύτης, ὁποια ἀγνότης ἐν τοῖς τρόποις αὐτοῦ! Ὅποια συγκινητικὴ χάρις ἐν ταῖς διδασκαλίαις αὐτοῦ! Ὅποιον ὕψος εἰς τὰ ἀξιώματα αὐτοῦ! Ὅποια βαθεῖα σοφία ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ! Ὅποια ἐτοιμόνοια, ὁποια δξύνοια, ὁποια ἀκριβεία ἐν ταῖς ἀπαντήσεσιν αὐτοῦ! Ὅποιον κράτος ἐπὶ τῶν παθῶν του! Ποῦ εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ποῦ ὁ σοφός, ὅστις γνωρίζει πῶς νὰ ἐνεργῇ, νὰ ὑποφέρῃ, ν' ἀποθάνῃ ἀνευ ἀδυναμίας καὶ ἀνευ ἐπιδείξεως! Ὅταν ὁ Πλάτων περιγράφει τὸν κατὰ φαντασίαν ἀγαθὸν αὐτοῦ ἄνθρωπον, πλήρη ἀπεχθῶν ἐγκλημάτων, καὶ ὅμως ἄξιον τῶν ἀμειβῶν τῆς ἀρετῆς, ζωγραφίζει, βαθμὸν κατὰ βαθμὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ὅποια πρόληψις, τυφλότης, ἢ κακὴ πίστις δὲν ἀπαιτεῖται νὰ παραβάλλῃ τις τὸν υἱὸν τοῦ Σωφρονίου μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς Μαρίας! Ὅποια ἀ-

πόστασις μετὰ τῶν δύο! Ὁ Σωκράτης ἀποθνήσκων ἄνευ πόνου, ἀνευ ἀτιμίας ὑποστηρίζει τὸν χαρακτήρα του εὐκόλως μέχρι τέλους. Ἐὰν δὲν ᾔθελε τιμῆσαι τὸν βίον του μετὰ τοιοῦτου θανάτου, δὲ τὸν ἐθεωροῦμεν σοφιστὴν. Λέγουσιν ὅτι ὁ Σωκράτης ἐφεῦρε τὴν ἠθικὴν· ἀλλ' ἄλλοι ἐξήσκουν τὴν ἠθικὴν πρὶν ἢ τὴν διδάξῃ οὗτος. Ὁ Ἀριστείδης ἦτο δίκαιος πρὶν ἢ ὁ Σωκράτης περιγράψῃ τὴν δικαιοσύνην. Ὁ Λεωνίδας ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος του πρὶν ἢ ὁ Σωκράτης διδάξῃ τὸ καθήκον τῆς φιλοπατρίας. Ἡ Σπάρτη ἦτον ἐγκρατής πρὶν ἢ ὁ Σωκράτης ἐξυμνήσῃ τὴν ἐγκράτειαν. Ἡ Ἑλλάς εἶχεν ἀφθονίαν ἐναρέτων ἀνδρῶν πρὶν ἢ οὗτος ὁρίσῃ τί εἶναι ἀρετὴ. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς, ποῦ ἀρὰ γε εὔρε τὴν ὑψηλὴν ἠθικὴν τῆς ὁποίας αὐτὸς μόνος ἔδωκε καὶ τὸ μάθημα καὶ τὸ παράδειγμα; Ἐκ τοῦ μέσου ματιώδους φανατισμοῦ προέρχεται ἡ ἀγνωτέρα σοφία· μετὰ τῶν χαμερπεστέρων ἀνθρώπων φαίνεται ἡ ἡρωϊκωτέρα καὶ μᾶλλον ἐνάρετος ἀπλότης. Ὁ θάνατος τοῦ Σωκράτους, ἡσύχως φιλοσοφούντος ἐν μέσῳ τῶν φίλων του, εἶναι ὁ γλυκύτερος ἐξ ὅσων ἡδυνάτο τις νὰ ἐπιθυμήσῃ· ὁ τοῦ Ἰησοῦ ἐκπνέοντος ἐν μέσῳ βασάνων, ὕβρεων, χλευασμῶν, ἀρῶν ἐξ ὁλοκλήρου λαοῦ, εἶναι ὁ φοικωδέστερος ἐξ ὅσων ἡδυνάτο τις νὰ φοβηθῇ. Ναὶ ἐὰν ὁ Σωκράτης ζῇ καὶ ἀποθνήσκῃ ὡς φιλόσοφος, ὁ Ἰησοῦς ζῇ καὶ ἀποθνήσκῃ ὡς Θεός».

## ΔΙΗΓΗΜΑ

(ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ).

ΠΩΣ ΕἰΣ ΟΒΟΛΟΣ ΠΑΡΗΓΑΓΕ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΝ

ΗΤΟΙ

Ἡ ΤΙΜΙΟΤΗΣ ΕἶΝΑΙ Ἡ ΑΡΙΣΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

[Συνέχεια, ἴδε ἀριθ. 10].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἡ νέα κατοικία.

Θὰ ζητήσωμεν νῦν παρὰ τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν ν' ἀκολουθήσωσι τὸν Δίκῃ εἰς λίαν διάφορον σκηνὴν

ἐκείνης τῆς Αὐλῆς τοῦ Ῥόαν. Οἱ γονεῖς του ἐχάρησαν ὅτι εὔρε τοσοῦτον μεγάλους φίλους καὶ πολὺ νύχαριστήθησαν ὅτι ἀποχωρισθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ. Αἱ κακαὶ αὐτῶν ἑξεῖς δὲν ἔπαυον ἀλλὰ μάλιστα τὸ ἐναντίον συνέβαινεν. Ὁ Βάλτερς ἔπραξεν ὡς ἀπῆλθεν ὁ σὶρ Τζῶν, καὶ ἠγόρασεν διὰ τὸν παῖδα νέα κατάλληλα ἐνδύματα καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα διὰ τὴν νέαν αὐτοῦ θέσιν ἐν τῷ βίῳ. Ἐφαίνετο τοσοῦτον διάφορος ὅταν ἐνεδύθη ἐνδυμασίαν ἐξ ἐριούχου, μὲ λευκὸν περιλαίμιον καὶ μελανὸν λαιμοδέτην, ὥστε μόλις ἠδύνατο ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς ὁ αὐτὸς παῖς ὅστις ἐφόρει τὰ ἀρχαῖα ἐνδύματα ἐκ τοῦ κυανοῦ σάκκου. Οἱ παῖδες τῆς Αὐλῆς τοῦ Ῥόαν συνήχθησαν περὶ αὐτὸν ὅταν τὸ πρῶτον ἐφάνη ἐν τῇ νέᾳ του στολῇ καθ' ἣν ἡμέραν ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ ἐκπληκτοὶ ἐθεώρουν τὸν παλαῖον αὐτῶν συμπαίκτηρα. Τινὲς τῶν πρεσβυτέρων, ἐν οἷς καὶ ὁ Λάρκινς (ὅστις δὲν εἶχεν ἀκόμη παρηγορηθῇ διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ θερμοῦ γεύματος), ἐγέλων αὐτὸν, τὸν ἐκάλουν «Κύριε Δίκ», καὶ δι' ἄλλων ὀνομάτων. Δὲν ἐλυπήθη διόλου ὅτε ἀπῆλθε, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸν Βάλτερς, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ μεταβῇ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Πλατεῖαν Γρόβενωρ, καὶ νὰ τὸν χαιρετήσῃ ἐκεῖ. Λεωφορεῖον ἴστατο παρὰ τὴν θύραν ὅταν ἔφθασαν, τὸ ὁποῖον θ' ἀπεκόμιζε τοὺς ὑπηρέτας εἰς τὸν σταθμὸν, εἰς δ' ὑπηρέτης εἶχε τὴν ἐπιστάσιαν τῆς φορτώσεως. Ὅταν οὗτος εἶδε τὸν Βάλτερς καὶ τὸν Δίκ, εἶπεν αὐτοῖς νὰ καταβῶσιν εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἐνθα τὰ πάντα ἦσαν ἄνω κάτω ἐκ τῆς ταχύτητος τῆς ἀναχωρήσεως. Μεταξὺ τῶν ἀναχωρούντων ὑπηρετῶν ἦτον ἡ Σουσάνα, ἥτις τοσοῦτον εἶχε τρομάξει μήπως ὁ Δίκ ἤθελεν ἀποδειχθῇ σύντροφος κλεπτῶν. Ἐθεώρει αὐτὸν μετὰ λίαν εὐμενῶν αἰσθημάτων νῦν, διότι ὁ σὶρ Τζῶν διηγῆθη τὴν ἱστορίαν τοῦ στιλπνοῦ φαρινίου, καὶ ἐξήγησεν ὅτι εἶπε τὴν ἀλήθειαν ὅταν εἶπεν ὅτι ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς τὸν κύριον χρήματα, καὶ οὐχὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ. Μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ εὐμενείας ὁ βαρόνος ἐφρόντισε πολὺ ὅπως οἱ ὑπηρέται αἰσθανθῶσιν ἐνδιαφέρον εἰς τὸν νέον αὐτοῦ συνταξιδιώτην, ὅστις φυσικῶς τῷ λόγῳ θὰ ἠσθάνετο ἑαυτὸν ξένον καὶ δειλὸν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

Ἐπὶ τέλους τὰ πάντα ἦσαν ἔτοιμα, καὶ εἶπεν εἰς τὸν Δίκ νὰ καθίῃ εἰς τὸ λεωφορεῖον μετὰ τῶν ἄλλων. Μετὰ λύπης ἀπεχαιρέτισε τὸν προσφιλεῖ αὐτοῦ γηραιὸν φίλον, ὅστις ἠσθάνετο ὅτι ἡ κατοικία του θὰ ἦτο ἔρημος ἄνευ τοῦ παιδρὸς καὶ ἱλαροῦ προσώπου τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἐσυνέθισε νὰ βλέπῃ τακτικῶς ἐρχόμενον.

«Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογήσῃ παιδί μου,» εἶπεν, «Μὴ λησμονήσῃς ποτὲ πὰς προσευχάς σου. Ἐνθυμοῦ ὅτι αὐταὶ εἰσὶν αἱ λέξεις τοῦ ἀποχωρισμοῦ τὰς ὁποίας σοὶ λέγω».

Τὸ λεωφορεῖον ἐξεκίνησε καὶ ἔφθασαν εἰς τὸν σταθμὸν, εἶτα δὲ ὁ κρότος τῆς ἀτμομηχανῆς ἤρξατο, καὶ διὰ πρῶτην φορὰν ὁ Δίκ εἶδεν οἰκίαν καὶ ἐκκλησίαν

φευγούσας, ὡς ἐνόμισε. Ταχέως τὸ μέγα, πολυάσχολον Λονδίνον κατελείφθη ὀπίσω, καὶ οἰκίαι καὶ ἐκκλησίαι μόνον κατὰ διαλείμματα ἐφαίνοντο, ἀλλὰ πράσινοι πεδιάδες καὶ δένδρα ἔλαβον τὴν θέσιν αὐτῶν, καὶ νῦν εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἐξοχὴν ἥτις ἦτον πολὺ ὠραιότερα ἢ ὅσον τὰ ζωηρότατα ὄνειρα τοῦ Δίκ παρίσταν. Ἐξεπλάγῃ ὅτι ὅλοι οἱ ὑπηρέται ἐτάλουν πρὸς ἀλλήλους καὶ οὐδὲ κἀν ἅπαξ ἔστρεφον τὰς κεφαλὰς των νὰ ἴδωσιν ἔξω τοῦ παραθύρου. Ἡ Σουσάνα ἦτον ἡ μόνη ἥτις ἐφαίνετο ἐννοοῦσα τὸν θαυμασμόν του. Ἦτο λίαν εὐγενής, καὶ τῷ ἔδωκε τὴν θέσιν τῆς εἰς τὴν γωνίαν ὅπως βλέπῃ καλλίτερον, καὶ τῷ ἐδείκνυε πράγματα, καὶ τῷ εἶπεν ὀνόματα τῶν τόπων τοὺς ὁποίους διήρχοντο, διότι αὕτη εἶχε τοσάκις διέλθει τὰ μέρη ἐκεῖνα ὥστε ἡ ὁδὸς ἦτον λίαν γνωστὴ εἰς αὐτὴν καὶ τοὺς μετ' αὐτῆς ὑπηρετούντας.

Περὶ τὴν ἑσπέραν ἔφθασαν εἰς σταθμὸν, ἐνθα ἔσταμάτησαν. Ἐνταῦθα ἀνοικτὴ ἄμαξα ἀνέμενε, ἱκανῶς μεγάλη νὰ τοὺς χωρῇ, καὶ τὰ σκεύη ἠκολούθουν ἐντὸς ἄμαξιου. Ὁ Δίκ εἶχεν ἀρίστην παρὰ τὸν ἡνίοχον θέσιν ἐξ ἧς ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὰ δένδρα καὶ τὰς φυτείας. Μετὰ δρόμον ἐνδὸς περίπου μιλίου, εἶδον εἰς ἀπόστασιν μεγάλην οἰκίαν ἱσταμένην ἐπὶ ὕψηλῳ ἐδάφους ἐν μέσῳ ὠραίων κήπων, οἷτινες ἦνθον ἐκ ποικιλοχρῶν ἀνθῶν. Ἡ ἄμαξα ἔστη, καὶ εἶπον εἰς τὸν Δίκ ν' ἀποβιβασθῇ διότι ἔπρεπε νὰ κατοικήσῃ μετὰ τοῦ κηπουροῦ καὶ τῆς συζύγου του. Εὐχάριστος γυνὴ ἐφάνη εἰς τὴν θύραν, καλουμένη κυρία Νάυλωρ. Ἐχαιρέτισεν εὐμενῶς τοὺς ὑπηρέτας, καὶ ὅταν ἡ ἄμαξα ἀπῆρχετο, ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ Δίκ, καὶ εἶπεν ὅτι ἦτο βεβαία ὅτι θὰ ἦτο κεκμηκῶς καὶ θὰ ἐπέινα, καὶ καλὸν θὰ ἦτο νὰ πάρῃ ἀμέσως τέιον. Οἱ μικροὶ αὐτῆς παῖδες ἦλθον τρέχοντες νὰ ἴδωσι τὸν νέον παῖδα, καὶ νὰ ἱκανοποιήσωσι τὴν πρὸς βρῶσιν διάθεσιν αὐτῶν. Ἠκολούθουντο ὑπὸ τοῦ κ. Νάυλωρ, τοῦ κηπουροῦ—ὕψηλῳ, ὠραίου ἀνδρός, μετὰ σοβαροῦ μᾶλλον προσώπου. Ὁμίλησε πρὸς τὸν Δίκ προσηνῶς καὶ τῷ εἶπεν ὅτι ἤκουσε πάντα περὶ αὐτοῦ παρὰ τοῦ σὶρ Τζῶν, καὶ ἠλπίζεν ὅτι θὰ ἦτο καλὸς παῖς καὶ ὅτι θὰ τὸν εἶχε νὰ κατοικήῃ ἐντὸς τῆς οἰκίας του.

Ὁ Δίκ ἐνόμισε ὅτι οὐδέποτε ἐπέινα τοσοῦτον ἢ ἐγεύθη τόσον καλὴν τροφήν. Μετὰ τὸ τέιον, ἡ κυρία Νάυλωρ τῷ ἐδείξε δωμάτιον ἐν ᾧ θὰ ἐκοιμάτο, Ἦτο πολὺ μικρὸν, ἀλλ' ἦσαν πάντα τὰ ἀναγκαῖα ἐν αὐτῷ καὶ εἶχε καὶ παράθυρον βλέπων εἰς κήπον πλήρη ἀνθῶν. Ἦτο τόσον κεκμηκῶς ἐκ τῆς ὁδοπορίας του καὶ ἐκ τῶν τῆς ἡμέρας περιπετειῶν, ὥστε ἡ κυρία Νάυλωρ ἐπρότεινε αὐτῷ νὰ ὑπάγῃ νὰ κοιμηθῇ, καὶ πολὺ νύχαριστήθη οὕτω πράξας. Πιθανῶς οὐδεὶς μικρὸς παῖς ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκοιμήθη βαθύτερον ὕπνον ἢ ἔλαβεν εὐτυχεστέραν καρδίαν ἢ ὁ νέος ἡμῶν ἦρως τὴν νύκτα ἐκείνην.